

" ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ :

Mahkemenin 11.2.1992 günlü başvuru kararının gerekçesi aynen şöyledir :

" 8.7.1991 tarih ve 20923 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 433 sayılı KHK'nin 11. maddesiyle 375 sayılı KHK'nin 1. maddesi değiştirilmiştir. KHK'nin 11/B maddesine göre, aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanunu ve 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununa göre almakta olan personele her ay lojman tazminatı ödeneceği öngörülmüş, (B-2) bendinin ikinci fıkrasında ise, "Lojman Tazminatına müstehak personelden bekâr olanlarla Mahkeme Kararıyla ayrı yaşayan veya boşanmış bulunanlara bu durumlarının devamı süresince yukarıdaki tutarların yarısı ödenir." hükmü getirilmiştir.

Davacı 2802 sayılı Yasaya göre aylık almakta olup eşinden boşanmış bulunduğu lojman tazminatı yarı oranında ödenmektedir. Bu durumda, 433 sayılı KHK'nin 11. maddesinin (B-2) bendinin 2. fıkrasının işbu dava sebebiyle uygulanacak hüküm olduğunda duraksama bulunmamaktadır.

TC. Anayasası'nın 10. maddesinde; "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz." denilmiştir.

Anayasa'nın metni yukarıda alınan "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10. maddesinin anlam ve kapsamı Anayasa Mahkememizin birçok kararında vurgulanmıştır. Anayasa Mahkememize göre; "Anayasanın 10. maddesi, aynı hukuksal durumda bulunan kişiler arasında haklı bir nedene dayanmayan ayrımı önlemeyi, amaçlamıştır. Bu madde, eylemli eşitliği değil, hukuksal eşitliği öngörmekte aynı durumda olanların ayrı kuralları bağlı tutulmasını sakıncalı kılmamaktadır. Eşitlik ile güdülen amaç, aynı koşullar içinde özdeş nitelikli olanların yasalarca aynı işleme tabi tutulması, başka bir deyişle, eşitler arasında eşitliğin sağlanmasıdır. Anayasa'nın 10. maddesinde yer alan eşitlik kavramıyla kanun önünde eşitlik yani hukukî eşitlik kastedilmiştir."

Görüldüğü üzere Anayasa Mahkememiz aynı hukuksal durumda bulunan kişiler arasında hukuken geçerli, haklı bir nedene dayanmayan ayrımların Anayasa'nın 10. maddesinde öngörülen ve Anayasa'da yer alan en önemli kavramlardan biri olan Yasa önünde eşitlik ilkesine aykırı düşeceğini kabul etmektedir.

433 Sayılı KHK'nin B-2 bendinin birinci fıkrasında aylıklarının hesaplanmasında esas alınan ek göstergeleri;

2500 (dahil) ve daha fazla olanlara 600.000

1500 (dahil) ve 2500 arasında olanlara 400.000

Diğerlerine (Ek göstergesi olmayanlar dahil) 200.000

Esas Sayısı : 1992/24
Karar Sayısı : 1992/33

lira tutarında her ay lojman tazminatı ödeneceği kabul edilmiş iken, ikinci fıkrasında birinci fıkrada belirtilenler ile aynı hukuksal durumda olmalarına karşın aynı göstergedeki kamu personelinden bekâr, mahkeme kararıyla ayrı yaşayan veya boşanmış bulunanlara bu durumlarının devamı süresince birinci fıkrada yazılı tutarların yarısı oranında ödeme yapılacağının öngörülmesinde Anayasa'nın 10. maddesi hükmüne aykırılık açıktır.

Ancak, Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen fıkra bekarları, Mahkeme kararıyla ayrı yaşayan veya boşanmış olanları kapsamakta olup davacının boşanmış olması nedeniyle sayılan durumlardan sadece birinin kapsamına girdiği anlaşılmıştır. Bu itibarla, konunun sadece 433 sayılı KHK'nin 11. maddesinin B-2 bendinin 2. fıkrasında yer alan "veya boşanmış bulunanlar" ile sınırlandırılarak Anayasa Mahkemesine götürülmesi uygun olacaktır.

Açıklanan nedenlerle, davacının Anayasa'ya aykırılık iddiası ciddi bulunarak, 433 sayılı KHK'nin 11. maddesinin B-2 bendinin ikinci fıkrasının "veya boşanmış bulunanlara" kısmının iptali için Anayasa Mahkemesine gönderilmesine ... karar verildi."